



ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

របៀបដ្ឋានិច្ច  
ធ្វើនូវការបង្កើត  
និងអនុវត្តន៍យកដោយ  
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អនុម័កដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងសម្រាប់ពេលវេលា  
នាទីថ្ងៃទី ១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៨





## កម្ពុជា: ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពូលរោមចលនាប្រឡងប្រណាំង

- ទីក្រុងស្តាត
- រមណីយដ្ឋានស្តាក
- សេវាលួយ



ក្រសួងសែនរក្សា

ជីថ្យត័ែខ ៣៨ ផ្លូវ ១៩៤ សង្កាត់ ភាសវ៉ែង ខណ្ឌ ៧ មករា

រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទូរសព្ទ : (៨៨៥ ២៣) ២១៣ ៩៤១ / ទូរសព្ទ : (៨៨៥ ២៣) ២២០ ៩០៩

អ៊ីមែល : admin@mot.gov.kh / វិប័យ : www.mot.gov.kh



## មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម.....	03
ចំណុចទី ១. ចក្ខុវិស័យ.....	04
ចំណុចទី ២. គោលការណ៍ត្រីបាមូលដ្ឋាន.....	04
២.១. នេសចរណ៍វិប្បុជិ និងចម្លាតាតិ.....	04
២.២. គោលដៅនេសចរណ៍.....	06
២.៣. សន្តិសុខ សណ្ឌប់ឆ្លាប់បានារាង: និងសុវត្ថិភាពនេសចរណ៍.....	07
២.៤. តុល្យការពារការអភិវឌ្ឍសង្គកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍសម្បត្តិ វិប្បុជិ និងនេសចរណ៍.....	07
២.៥. ទម្រង់ដែលជះត្រួតពេលដាក់អវិជ្ជមាននៃវិស័យនេសចរណ៍.....	08
ចំណុចទី ៣. គោលនយោបាយនគន៍ត្រួយ និងក្រុមក្រុមនិស័យនេសចរណ៍.....	09
៣.១. ការអភិវឌ្ឍនិស័យនេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព.....	09
៣.១.១. អគ្គិស្ស ធម៌ និងការអភិវឌ្ឍនិស័យនេសចរណ៍ប្រកប ដោយនិរន្តរភាព.....	09
៣.១.២. ការធ្វើដែនការអភិវឌ្ឍនិស័យនេសចរណ៍.....	09
៣.១.៣. ទម្រង់ដែនការអភិវឌ្ឍនិស័យនេសចរណ៍.....	09
- កសិនេសចរណ៍ និងទំនាក់ទំនងទេនិងវិស័យ កសិកម្ម.....	09
- កិច្ចការនេសចរណ៍.....	09
- នេសចរណ៍សហគមន៍.....	09
- នេសចរណ៍ដែនការអភិវឌ្ឍនិស័យ.....	09
៣.១.៤. ប្រព័ន្ធផ្សាយ.....	09
៣.១.៥. ការកាត់បន្ទូយភាពព្រឹក.....	09

៣.២. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយវិស័យដៃទេរៀត.....	១១
៣.៣. ការអភិវឌ្ឍន៍ដានមនុស្ស.....	១២
៣.៣.១. ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាល.....	១៤
៣.៣.២. ការសិក្សាប្រាក់ប្រាក់ និងស្ថិតិខេសចរណ៍.....	១៥
៣.៣.៣. កម្មវិធីផ្សេងៗផ្សាយលំដើងសាធារណៈ.....	១៥
៣.៣.៤. ការកោងសមត្ថភាពរបស់ក្រសួងនេះចរណ៍.....	១៥
៣.៤. ផ្នែកកងកជន.....	១៥
៣.៤.១. ការត្រួតព័ត៌មានផ្នែកកងកជន.....	១៥
៣.៤.២. ការសិក្សាប្រាក់ប្រាក់ និងផ្សេងៗផ្សាយនេះចរណ៍.....	១៥
៣.៤.៣. ការធ្វើអាជីវកម្មនេះចរណ៍.....	១៥
៣.៤.៤. ក្រមសិលជមិ និងក្រមប្រតិបត្តិផ្សារ.....	១៥
៣.៥. ការសម្រេចការធ្វើដំណើរ និងទំនាក់ទំនងអនុរដាធតិ.....	១៥
៣.៥.១. ការសម្រេចការធ្វើដំណើរ និងបែបទទេញ ចូល នៃនេះចរណ៍.....	១៥
៣.៥.២. ទំនាក់ទំនងអាសយ៍ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អនុរដាធតិ.....	១៥

**សេចក្តីសន្លឹកខ្លះ.....** ១៦



## ខ័ណ្ឌភីវ. ចក្ខុមិស់យ

- ១.១. វិសំយាមេដ្ឋាន ជាអេសចរណ៍វិប្បុចមិ និងផ្តូជាតិ ដែលនឹងបង្កើតឡាយ នូវផលជាណើដ្ឋាន ស្របទិន្នន័យនិន្ទាតារអភិវឌ្ឍនីយោបាយនៃផែនការនៃប្រជាជាតិ និង ពិភពលោកនាពលរដ្ឋបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត។
- ១.២. រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នានាកំណត់យកការអភិវឌ្ឍនីយោបាយនៃប្រកបដោយ និរន្តរភាព ដើម្បីជាប្រហែលនូវរបស់ជាតិ ជាមុនករណ៍មួយចាប់សំខាន់គ្នា កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងការរួមចំណោកភាពបន្ថែមភាពព្រឹក។ ការ អនុវត្តតាមចក្ខុវិសំយោនៃគោលនយោបាយនេះ គឺត្រូវបើប្រាស់ឱ្យអស់លទ្ធផាត នូវសក្តានុពលដែលមានប្រកបដោយការទទួលខសត្រូវ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ គោរពដែលតម្លៃប្បុចមិ សង្គមជាតិទាំងអស់នោះ និងផ្តល់ជូនដែលបែងចាយ ទាំងជាតិ និងអន្តរជាតិនូវបច្ចុប្បន្ននៃការទស្សនាកំសាន្ត ប្រកបដោយ គុណភាពនូវតម្លៃភាពខ្លាលនៃសក្តានុពលទាក់ទង្វើនេះក្នុងជាតិ។
- ១.៣. ការទាក់ទង្វើនេះ និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍ ត្រូវធ្វើឡើងដើម្បីយកដ្ឋាន បេតិកកណ្តុ វិប្បុចមិ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ទំនួមទម្ងន់ប្រចាំថ្ងៃ ភាពពុំពុំរឿងរាយកំពង់ ព្រឹមទាំងភាពសម្បូរសំបុរាណ នៃទេសភាពផ្តូជាតិដើម្បីប្រស់បំពេជនទៅលើទីក្រុង កម្ពុជា។ ដោយចំពោះការទទួលបានសំខាន់នានា និងត្រូវដាក់ បញ្ហាយរូបតាម សំដែកធ្វើការនៃបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃ និងការបំប្លែកក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជានៅលើភាគអន្តរជាតិ ពីឈឺការទាក់ទង្វើនេះការពារណ៍បែងចាយ ហេតិកកណ្តុអង្គរ រមណីយក្សាយសក្តារៈ នៃប្រព័ន្ធប្រវិបារ បន្ទាប់មកមាន សក្តាប្រជាធិបតេយ្យ តាំងនូវប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រជាធិបតេយ្យ នៃប្រព័ន្ធដែលត្រូវបង្កើតឡាយ ក្នុងការទទួលបានសំខាន់នានា និងបីន ទន្លេសាប។



## ២.២. គោលដៅទេសចរណ៍

២.២.១. ការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ ទាមទារវិមានយុទ្ធសាស្ត្រប់ត្រង់ គោលដៅទាក់ទង ទេសចរណ៍ ១ សម្រាប់ពំបង់គោលដៅទាក់ទងទេសចរណ៍អាជីវិភាពថ្មី ៤ :  
ក្នុងពំបង់ជីថ្ញ សេវាមាលាអអ្នរ និងពំបង់ជីថ្ញ ពំបង់ផ្លូវ និងពំបង់  
អភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ នៅក្នុងភាគពិភ័យលេខ ៩ មិថុនាទូន្យសាប នៃល  
រាយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមកំណែរបាយក្រឹងបានឯកតាមិភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ដើម្បី  
ទាក់ទងទេសចរណ៍និងអនុវត្តន៍ពី ក្រសួងទេសចរណ៍ សហការជាមួយប្រជាធិបតេយ្យ និងការគាំទាក់ព័ត៌មូល រៀបចំដែនការម និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍមួយប្រកបដោយ  
ប្រសិទ្ធភាព និងរូបរាង ធានាបន្ទាន់ស្ថាត់ដល់ជាមិនមានទៅលើសម្បតី  
រូបរាង ប្រព័ន្ធឌី ធនធានធម្មជាតិ កើតិចជាតុភាពអសកម្មនានា ។

២.២.២. ពំបង់អាជីវិភាពទាំងនេះ ត្រូវធ្វើក្នុងប្រព័ន្ធឌី និងបន្ទាន់  
រចនាសម្ព័ន្ធមួលបង្ហី និងត្រូវតែងតាមនូវការអភិវឌ្ឍ និងត្រូវប់ត្រង់ទៅការ  
ពំបង់ដៃទៅថ្ងៃពេញ ប្រាមទំងត្រូវបានគោលនយោបាយជាតិសម្រាប់ដោយ :

- រៀបចំបង្កើតឱ្យមានប្រព័ន្ធឌីកដាក់ជាតុភាព ជួរឱ្យក ជួរឱ្យអាកាស  
ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ជាសុកភាព

- ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍរៀបចំទីក្រុង ទីប្រជុំដន ពំបង់  
គោលដៅទាក់ទងទេសចរណ៍ ការរក្សាសន្តិសុខ សណ្ឋាប់ជ្រាប់  
អនាម័យ រៀបចំត្រូវប់ត្រង់នៃកម្មទេសចរណ៍ អភិវឌ្ឍមណ្ឌលកំសាន់  
រមណីយដ្ឋានទេសចរណ៍ ត្រូវប់បាត់នៅមេរៀត ដើម្បីទាក់ទង  
ទេសចរណ៍ទៅបានយុរ និងមកទស្សនាថ្មីនេះ
- ជួរឱ្យកិច្ចអភិវឌ្ឍសហគមន៍ ដោយធ្វើឱ្យមួកពាក់ព័ន្ធនៅលើបានដល  
ប្រយោជន៍ទៅទេសចរណ៍ប្រកបដោយសមិទ្ធិ
- ជួរឱ្យការបណ្តុះបណ្តាលនូវជានមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍដិលិកនូវទេសចរណ៍  
ជាតិសេល ការការណ៍ពំបង់ខ្លួនក្រោមគោលនយោបាយ និងការរក្សាសន្តិសុខ ធនធាន  
ទៅជួនសារនាំចូលពីបរទេស ។

**២.៣. សង្គមុខ សណ្ឋាប់ច្នាប់សាធារណៈ និងសុវត្ថិភាពទេសចរណ៍**

២.៣.១. ទេសចរណ៍ជាប្រភពមួយ ក្នុងការរកចំណូលដឹងជំនួយដឹងកិច្ចជាតិ និងសង្គម ។  
ដើម្បីធ្វើឱ្យទេសចរណានៅទីក្រុងការធ្វើដំណើរមកការនៃប្រព័ន្ធភាសាអង់គ្លេស ក្នុងការរកចំណូលដឹងកិច្ចជាតិ និងសង្គម ។  
ក្នុងជាតិ និងសង្គមស្ម័គក់សាន្ត ដោយសហប្រើការយក ការរក្សាការពារចាន់  
នូវសង្គមុខ សុវត្ថិភាព សណ្ឋាប់ច្នាប់ត្រូវដឹងជំនួយ ត្រូវចាត់ទុកជាការទេសចរណ៍ ។

២.៣.២. សមតុកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបង្កើនកិច្ចសហការដើម្បីធានាបង្ហាញបំស្តាត់បង្រាបន្ទូវ  
បទធើីស ការរំខាន់ដែរដើម្បីបែងចាន់ដល់សង្គមុខ សុវត្ថិភាព សណ្ឋាប់ច្នាប់  
របស់ទេសចរណ៍ និងវិរកប្រចាំថ្ងៃដែលអនុញ្ញាតនគរបាលទេសចរណ៍ ឱ្យអនុវត្ត  
ការងារមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការធានាការពារសង្គមុខ សុវត្ថិភាពជូនទេសចរណ៍ ។

២.៣.៣. ត្រូវបង្កើនកិច្ច មណ្ឌលបសុខភាព មន្ទីរនៅរាជ ក្រុមសម្រេច និងយុត្តិសារ៖  
បន្ទាន់ ប្រចាំការនៅតាមរមណីយោង តោលដោយចាត់ទាញទេសចរណ៍សំខាន់ៗ  
និងបំពាក់ទៅដោយឧបករណីសម្ងាត់ ប្រព័ន្ធការពារនៃរក្សាមនុយ៉ា និងសុខភាព  
ត្រូវបានប្រាប់ទេសចរណ៍ ។

២.៣.៤. ត្រូវរៀបចំដែនការ បទជាតិយុត្តិ យុត្តិការ និងយុទ្ធសាការចំណាត់ដែរដឹងទៀត  
ដើម្បីធានាក្សាសន្ទិសុខ សុវត្ថិភាពទេសចរណ៍ ។

២.៤. កុញ្យារពារវាយការអភិវឌ្ឍសង្គមិច្ច និងការអភិវឌ្ឍសម្បត្តិប្រជមិ និងផនាទាន  
ធម្មជាតិ  
និសដោដើម្បី សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៅ  
ក្នុងជាតិត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធផ្សេងៗទូទៅក្នុងការប្រើប្រាស់សង្គមុខ និងការអភិវឌ្ឍសង្គមិច្ច និងការអភិវឌ្ឍសម្បត្តិប្រជមិ និងផនាទានជម្រើងជាតិ  
ដោយឈរឈរនិការពារពារតែម្ដោះសម្បត្តិ និងផនាទានទាំងអស់ និងដោយមាន  
ការចូលរួមរបស់ភាគិតាក់ព័ន្ធ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ។ កិច្ចអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍  
ត្រូវរៀបចំឱ្យមានអត្ថប្រយោជន៍ជាមិនបានដល់សង្គមិច្ចសង្គម វប្បធមិ  
និងបិវីស្សាន ទីផ្សារនិងការកាត់បន្ទាយដល់ពាល់ជាអិជ្ជមាន ដោយជាន់  
ឱ្យមានគុណភាពមួយរាយការខាងក្រោមដឹងអត្ថប្រយោជន៍ និងរាយការត្រូវការ  
និងការផ្តល់ជូន ពោលតីការអភិវឌ្ឍរៀបចំនូវការ ។

**៤.៥. ទម្រង់ដែលជាសក្ខិតិភាពវិធីយោនសម្រាប់**  
 រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ប្រជាធិបតេយ្យខេត្តពោធិ៍ និង  
 ទម្រង់ដែងអន្តោះ នៅការកសិកប្រវត្តិការដើរក្នុងព្រំបាល  
 ប្រភេទអស់លាភមិផ្សេងៗឡើត និងបញ្ចប់រាជរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យខេត្ត  
 នងដំប្រើប្រាស់ប្រជាធិបតេយ្យដែលត្រូវបានបាយការណ៍ និងទម្រង់  
 ទាំងឡាយដែលនាំឱ្យមានជីថស្សនាបាលដៃរួចរាល់ ជាពិស់នឹងអេដស់ ។

### **ចំណែកទី៣. គោលនយោបាយនគរបាល និងក្រសួងយោនសាសនា**

**៣.១. ការអភិវឌ្ឍនិយោនសម្រាប់ប្រកបដោយនិន្ទរភាព**

**៣.១.១. អន្តែមយ៉ាង នៃការអភិវឌ្ឍនិយោនសម្រាប់ប្រកបដោយនិន្ទរភាព**

ការអភិវឌ្ឍនិយោនសម្រាប់ប្រកបដោយនិន្ទរភាព ត្រូវបានដាក់ជាមូលដ្ឋានគ្រែៗ  
 នៃយោន្តុមាននៅ:

- អភិវឌ្ឍ ការពារ និងកំណត់អគ្គិសន៍លម្អិត នូវគេកំនើនដែលមាន  
 សម្រាប់ប្រើប្រាស់ និងជនបានដឹងដាក់ ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រែៗសម្រាប់  
 វិស័យនៅក្នុងពារ
- ជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍនិយោនសម្រាប់ និងធ្វើឱ្យអ្នកពាក់ព័ន្ធឌួលដែលពី  
 នៅក្នុងប្រកបដោយសមាគមិ ហើយអត្ថប្រយោជន៍ កាត់បន្ទូលដែល  
 ប៉ះពាល់ជាអវត្ថុមាននៃវិស័យនៅក្នុងពារ មកលើសម្រាប់ប្រើប្រាស់  
 វិប្បធម៌ ហើយ
- ធ្វើឱ្យប្រសិរីទីនូវដឹងរាយសំខែ យកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយតម្លៃ  
 ការ និងគោរពទូរតែម្រូវការសម្រាប់សហគមន៍
- ដែករំលកបទិន្នន័យ ប្រកបដោយគុណភាពខ្ពស់ ដើម្បីបង្កើនូវកម្រិត  
 នៃការពេញិត្តរបស់នៅលម្អិត ក្នុងការទស្សនាកំសាន្ត និងទាក់ទងឱ្យ  
 មានការង្មោះង្មាយបន្ថែមទុកដាក់នៃវិស័យនៅក្នុងពារ
- ដែរក្រឡូវកុណភាពនៃសម្រាប់ និងជនបានទាំងអស់ ទៅតាមវិធីដែល

អាចប្រចាំថ្ងៃដែលតាមរយៈរាយការណ៍ និងការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលធ្វើឱ្យមាន  
និរន្តរភាពសម្រាប់មនុស្សដែលព្រោះ។

### ៣.១.២. ការធ្វើដែលការអភិវឌ្ឍន៍បានឱ្យមាន

ក្រសួងទេសចរណ៍ មានការគិតចូលខុសច្បែរ ដោយសហការជាមួយស្ថាប័ន  
ពាក់ព័ន្ធ គុងការប្រើប្រាស់ដែលការទេសចរណ៍សម្រាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
គ្នាគម្រិត និងទៅតាមដែកដែលបានក្រសួងនាំ ទាំងនេះ រាប់បញ្ហាលទាំងដែលការ  
យុទ្ធសាស្ត្រ និងការរម យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍និងការទេសចរណ៍ ដែលការ  
ច្បាក់ចំបន់ ច្បាក់ការដាក់ ខេត្ត ក្រុង ដែលការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍និងការទេសចរណ៍ ដែល  
ការយុទ្ធសាស្ត្រកំបង់ដែរ ដែលការកសិទេសចរណ៍ ដែលការទេសចរណ៍សហគមន៍  
និងទាំងដែលការទេសចរណ៍ការពេលរដ្ឋរាជក្រឹត្ត ការពេលរដ្ឋរាជក្រឹត្ត ការពេលរដ្ឋរាជក្រឹត្ត ការ  
បង្កើតសាស្ត្រជាមួយប្រទេសក្នុងចំបន់ និងអនុវត្តន៍វិច្ឆិកសហ  
ប្រតិបត្តិការគ្នាការធ្វើដែលការទេសចរណ៍ និងជំរុញការអនុវត្តប្រកបដោយ  
និរន្តរភាព។

### ៣.១.៣. ទម្រង់ដៃរីយ៉ាន់និងវិស័យទេសចរណ៍

កសិទេសចរណ៍ និងទំនាក់ទំនងទៅនិងវិស័យកសិក្សា

ដោយលាយលើស្ថាប័ន: សំខាន់ដៃអតិថិជនខ្លួន និងវិស័យកសិក្សាដំឡោះជីវិតរាយៗនៅ  
របស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ជាតិសេសទៅតាមសហគមន៍ និងតាមដឹងបទ ការ  
ធ្វើកសិក្សាដៃកសិទេសចរណ៍ និងការកំបច្ចេកទេសចរណ៍ ទៅក្នុងដែលការ  
អភិវឌ្ឍន៍និងការទេសចរណ៍ គឺជាប្រការមួយដែលចាប់ផ្តើម។

### កីឡាទេសចរណ៍

ស្ថាប័នលេខ៌៩៩កីឡាទេសចរណ៍ ជានិត្តន៍នូវការណានុវត្តភាពមួយសម្រាប់ប្រកែទេ  
ទេសចរណ៍កម្ពុជា ធ្វើឱ្យផលិតផលទេសចរណ៍សម្រាប់បន្ទិនដៃប្រកាស ព្រះកីឡា  
មិនត្រូវតែទៅមកនូវសុខភាពបុណ្យល្អឥឡូវទេ តែម៉ែនទាំងសំមកនូវមិត្តភាព  
រាយគីភាព កិច្ចលេហ្ឈប្រតិបត្តិការប្រកបដោយភាគីកម្រិតខ្ពស់ ព្រមទាំងការ  
ផ្តល់បន្ទូរប្រព័ណ៌ ម៉ែនម៉ែនប៉ុណ្ណោះដែរ។

### ទេសចរណ៍សហគម្រោះ

ដើម្បីជាការត្រួចបង់លម្អិតដែលមាន និងសហគម្រោះ ជាតិសេសជនជាតិភាគតិចក្នុង បិទទេនការការព័ត៌មានយកពាណិជ្ជកម្មជាតិ ក្នុងភាពជាដែកុជាមួយ ពូជម៉ោងជាតិ អនុវត្តជាតិ ដែកុជាមួយ ដែលមានការពាក់ព័ត៌ម្ភ ត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រ ជាន់សហគ្រាល់ទុកដុក និងមធ្យោម នូវការបើក្សាយោបល់ខាងក្រោមពាណិជ្ជកម្ម សេវាកម្ម ដែលការដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រភពបិរញ្ញវត្ថុ ការសិក្សានិងការ និងការបណ្តុះបណ្តាល។

### ទេសចរណ៍ជ័យនៃប្រព័ន្ធទៀត

ក្រោពីបណ្តាញប្រជុំខាងលើ ក្រសួងទេសចរណ៍ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់សិក្សា ស្រាវជ្រាវ បង្កើត និងជឿត្រូវកិវិវឌ្ឍន៍រវៈមម៉ោងទៀតជាតិ អភូទសម្រាប់ទេសចរណ៍ និងសិក្សានិងការប្រជុំ ទេសចរណ៍ដែលបានបង្កើតឡើង តាមពីររាជរដ្ឋ ទេសចរណ៍ដែលបានបង្កើតឡើង និងសិក្សានិងការប្រជុំ។

#### ៣.១.៤. ប្រព័ន្ធច្រោប់

ក្រសួងទេសចរណ៍ ត្រូវរៀបចំច្រោប់ និងលិខិតបទដ្ឋានតិចយុត្តិ រួមទាំងនិតិវិធី នាយក ដែលពាក់ព័ត៌ម្ភដែលការត្រូវបាន ការបំបាត់ចំណែកដែលមាន ការរើនិយាយ ការដឹងក្នុង ការរៀបចំក្រសួង និងក្រសួងនៃក្រសួងទេសចរណ៍ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងក្រសួង និងក្រសួងនៃក្រសួងទេសចរណ៍ ដែលបានបង្កើត ក្រសួងទេសចរណ៍ ត្រូវកំណត់ទូរតួនាទិភាគកិច្ចចុលខសត្រូវរបស់អង្គភាពទំណុះ អង្គភាពត្រូវបាន និងការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ដើម្បីទានាលូបខ្លះកំណុលម្នាក់។

#### ៣.១.៥. ការរាត់បន្ទូយការពិភព

ទេសចរណ៍ តិចជាកម្មបំផុតដែលបានបង្កើតឡើង និងសង្គមឱ្យចាប់ពីភាពអនុវត្ត និងក្រុងក្រោម ការបំបាត់ចំណែកដែលមាន កម្មជាតិ មានគោលនយោបាយការពិបន្ទូយការពិភព និងក្រសួងទេសចរណ៍ ដូចខាងក្រោម :

- ក្រសួងទេសចរណ៍ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងស្ថាបនពាក់ព័ត៌ម្ភនាយក ដើម្បីសិក្សានិងក្រសួងយោលបំន្លូមទៀត អំពីទៀតទៅទំនងរវាងការការពិបន្ទូយ

ការព្រៃក និងការអភិវឌ្ឍនេសចរណ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ កិច្ចការ  
នេះ នឹងតម្រូវឱ្យមានការសិក្សាត្រាក្រោម ដែលមានផែនការ  
ធ្វាស់លាង និងក្រប់គ្រងឈ្មោះ

- រាជធានីភ្នំពេញ យកចិត្តថុកដាក់ក្នុងការរំបែកផ្ទំបន្ថែមប្រព័ន្ធ និងកំច្រ  
ឃាយក្នុងការជំនួយរាជរដ្ឋប្រជាជាតិ ស្ថាប់ការតែបន្ទយការ  
ព្រឹក្រ និងតណ្ឌ:កម្ពុជាក្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍនេសចរណ៍រាជធានី ខេត្ត  
ក្រុង សម្រាប់ការពើរិ៍ងសមត្ថភាព និងកិច្ចប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបានរបស់ខ្លួន
- ត្រូវបង្កើតជាបន្ទាន់ នូវរាជធានីដើម្បីយកចិត្តអភិវឌ្ឍនេសបាប្រតាំង  
ទេសចរណ៍ដូចនេះ និងមធ្យោម ដោយសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប់  
ពាក់ព័ន្ធ អនុការនាយក និងផ្លូវកងកដែន ព្រមទាំងផ្លូវកំណើន នៅក្នុង  
នយោបាយលើកទីកទិន្នន័យឯកទានការណីរិ៍ងយោត្រប់ប្រជាយត្រួច ដំ  
មធ្យោម នៅតាមសហគមន៍ដែនព្រឹក្រ។

### ៣.២. កិច្ចសហប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបាប្រជាមួយនិងយដ្ឋលេខ្លួន

និងស្រួលបានជាបន្ទាន់ទៅសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនេសចរណ៍ប្រកប  
ដោយនិរន្តរភាព ទាមទារទូវការរំលែករួមយ៉ាងសកម្ម និងមានទំនាក់ទំនេះយ៉ាង  
ជីវិតនិត្តជាមួយនិងក្រសួង ស្ថាប់ដូចកសាងរាយ៖ ផ្លូវកងកដែន សង្គមសិរិទ  
។ ជាភាគចិត្ត កិច្ចសហប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបាប្រជាមួយក្រសួងសាធារណការ និងជីកជាតឺន  
ក្រសួងប្រែសណិយ៍ និងទូរគមនាគារមន្ទីរ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និង និងចាមសិល  
ក្រសួងអភិវឌ្ឍនេសចរណ៍ រដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យនិងក្រសួងនាំចិន និងភាគិយនៅ  
ជាសមាសាគាត់សំខាន់ទេសកម្ពុជាត្រូវិស័យទេសចរណ៍ ដោយហេតុចាប់ ហេដ្ឋា  
រែមនាសម្ដែនមួលដារនិងសម្រាប់ឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍មានផ្ទាល់ ផ្លូវកម្មនាក់ទំនើស  
ទូរគមនាគារមន្ទីរ ព្រាណាយនូវហេតុ កំពង់ដី ប្រព័ន្ធអនុធនី ទីកសាង និង  
ប្រព័ន្ធទុ ត្រូវបានផ្តល់ដោយស្ថាប់ទាំងនេះ ។ ដោយទៀត្យកិច្ចសហប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបាប្រជាមួយ  
ក្រសួងកសិកម្ម រភ្នាប់មាត្រា និងនោរ និងក្រសួង  
របុបដិតិត្រិសិយ៍: និងត្រូវតែបន្ទូវឱ្យការរំពេទិសិទ្ធិខ្សែងមេឡើង ដោយ  
ហេតុចាប់ និងទានទេសចរណ៍ដែលជាតារ រាយដើម្បីយុទ្ធសាស្ត្រ ឬពីទិន្នន័យ ឬក្រសួង  
ជាតិ ដែនដ្ឋកសិកម្ម តាំងបន្ទាន់ការពារជម្ពុជាតិ ។ ជាចុះទៅនិងកិច្ចសហប្រព័ន្ធនេះ

ព្រះមហាក្សត្រ បុសិតព្រោមការគាំរាយគាំទេរជាប្រចាំ ។ ដូច្នេះ ទាមទារវិយមនកិច្ច សហការរវាយក្រសួងទេសចរណ៍ និងក្រសួង ស្ថាប័ន ផ្តល់ការណាមីនក ជន សង្គមសុវិលទាំងអស់ ក្នុងការគ្រប់គ្រងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន មានដែនការ សម្របប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដើម្បីការតំបន់យុទ្ធផលនៃទាត់ការអសកម្ម និង ឈលប៉ែបាល់ជាអវត្ថិមននាទា ។

### ៣.៣. ការអភិវឌ្ឍន៍ធានមនុស្ស

#### ៣.៣.១. ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាល

ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាល គួរពាណិជ្ជកម្មទេសចរណ៍ ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ធានមនុស្សសម្រាប់ គ្រប់ផ្តើកនៃខ្សោយកម្មទេសចរណ៍ ក្នុវិញទាន់ទួលស្ថាល់ថា ជាមួលដ្ឋាន សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព ហើយត្រូវបានខ្សោម តាំងដោយការដាក់បានកម្មជាតា ផ្តល់ការងារ និងដោតអភិវឌ្ឍន៍ និងអភិវឌ្ឍន៍ការងារបិសណ្ឌរកិច្ច សណ្ឌាគារ ទេសចរណ៍ របួបដឹង អភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ មកក្នុងសក់ទេសចរណ៍ ប្រព័ន្ធដែលមានទេសចរណ៍ ការ ទេសចរណ៍ ភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ អាបារជាតិ និងការដឹងបានកម្មជាតិ កិច្ចការទេសចរណ៍ ។

ដើម្បីដឹងបានទេសចរណ៍ រមណិយជាតិទេសចរណ៍ កិច្ចការទេសចរណ៍ ។

**ក្នុងការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាល :**

- វិញ្ញាសានជាតិទេសចរណ៍មួយ ដើម្បីសិក្សាប្រាកវវំពិនិត្យប៉ែបាល់ នៃវិស័យទេសចរណ៍ គួរពាណិជ្ជកម្មបណ្តុះបណ្តាលនៃយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងដែនការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- សាកលវិទ្យាល័យជាតិទេសចរណ៍ និងបងិសណ្ឌរកិច្ចមួយ ដើម្បីធ្វើការ អប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលទៅនាមនុស្សក្រិតខ្ពត្តមសិក្សា និងមជ្រម សិក្សាលើក្រប់ដោយពុំ និងក្រប់ក្រមិតនៃវិស័យទេសចរណ៍ សណ្ឌាគារ និងបងិសណ្ឌរកិច្ច
- សាលាកិច្ចនឹវវេទសចរណ៍មួយ ដើម្បីឱ្យឯុទ្ធសាស្ត្រ និងអភិវឌ្ឍន៍នៅ ទេសចរណ៍ប្រកបដោយគុណភាព និងស្ថិតិជារអនុរាជាតិ ។

### ៣.៣.២. ការសិក្សាភ្លាហ័រ និងសិក្សាធេទសច្ចាត់

ត្រសុងទេសចរណ៍ ត្រូវខ្និតខ្លួនដែលមានភាពបស់ខ្លួន តុងការអនុវត្តការរាជំដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការសិក្សាភ្លាហ័រ និងទេសច្ចាត់ និងយកចិត្តទុកដាក់ តុងការប្រមូលដោងប្រព័ន្ធសិក្សាធេទសច្ចាត់មួយ ប្រកបដោយគុណភាព ពិមាណភាព ផ្ទើយតបទាន់សភាតារណ៍ ជាតិសេសការព្លាហ័រ និងអនុវត្តជាតិ ដែលទាំងអស់នេះ គឺជាសមាសភាពនៃខ្លួនខ្លួន និងជាប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសិក្សាធេទសច្ចាត់ និងជាប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដែលខ្លួនបាន ត្រូវបានបង្កើត។

### ៣.៣.៣. កម្មវិធីផ្សេងៗផ្សាយលើដីសាធារណៈ

ការបន្ថែមថែការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលសម្រាបីសំបានទេសចរណ៍ ត្រសុង ទេសចរណ៍ ត្រូវសហការជាមួយត្រសុងអប់រំ ឲ្យវិជ្ជ និងកិច្ច និងស្អាត់ន ពាក់ព័ន្ធ តុងការបញ្ចប់កម្មវិធីការយល់ដី និងសារ: ប្រយោជន៍វិវិស័យ ទេសចរណ៍ និងកម្មវិធីការយល់ដី និងសារ: ប្រយោជន៍វិវិស័យ និងជាតិ ជាបន្ទូបន្ទាប់ សំដីផ្សេងៗទៅការការបំបាត់បំបន់វិការយល់ដីមួយ កម្រិតថែមខ្សែកំណត់និងកម្មវិធីទេសចរណ៍ ជាអាជីវិទ្យាទេសចរណ៍ ឲ្យបង្កើត ទេសចរណ៍ ជម្លជាតិ ស្អង់យល់អំពីជាប្រយោជន៍ ធម៌ប៉ោន់អវិជ្ជមាន និងដំណោះស្រាយ សម្រាប់បាន។

### ៣.៣.៤. ការកសាងសមត្ថភាពបស់ត្រសុងទេសចរណ៍

ការអភិវឌ្ឍន៍ទោនមុនស្ស និងការកសាងសមត្ថភាពបស់ត្រសុងទេសចរណ៍ និងត្រូវធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសមត្ថភាពទូទៅ ដើម្បីផ្តើមបញ្ជីនិងការប្រកួតប្រជែងភាព ត្រមាសំដីជាតិ និងកម្មវិធីការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានបញ្ជីនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានបញ្ជីនិងការប្រកបដោយនិត្យរភាព ។ ត្រងបរិបទនេះ ត្រសុងនិងជិតិការអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានបញ្ជីនិងការទេសចរណ៍ ជាកំណើនតាមរយៈការអប់រំជាន់ខ្លួន ការបណ្តុះបណ្តាល ច្បាក់ប្រាយខ្សែបង្កើត ចំពោះមន្ត្រីប្រធ័តការនារសំខាន់ៗ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល រត្តបំបន់ខ្លួន សម្រាប់មន្ត្រីប្រធ័តការនារសំខាន់ៗ ជាតុញ្ញការណែនាំពីប្រទេស ទោន និងគំប្រាជែឱកទិន្នន័យខ្សែបង្កើត ដែលបានបញ្ជីនិងការប្រាយបញ្ជាផីសំណាក់មន្ត្រីត្រសុង។





## សេចក្តីផ្តើមនិត្យនៅក្រោម

គោលនយោបាយជាតិលើវិស័យទេសចរណ៍ គឺជាមាតិមួយសម្រាប់ព្រមដែលលើការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍ប្រកបដោយសមាជិក ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និរន្តរភាព ទន្លឹមនិងកិច្ចអភិរក្ស ថែរក្សា ការពារឱ្យបានឈ្មោះសិរីនូវរបៀបតិកភណ្ឌជាតិ កោដដំណោលវប្បធម៌ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ប្រវត្តិកុំព្យូទ័រ ទៅនឹងប្រកបដោយមួយជាតិរបស់ជាតិ សម្រាប់ពេលបច្ចុប្បន្ន កិច្ចជាបាលអនាគត ។ គោលនយោបាយនេះ និងជូនយកកំហែអ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់កម្រិតជីវិភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គិសសប្រជាពលរដ្ឋត្រូវក្រុមចំណែកដែលជាតិភាគទី ដែលរស់នៅតាមតំបន់គោលនយោបាយក្នុងទេសចរណ៍អាជីវការទាំងឡាយ និងជាការសម្រេចឱ្យបាននូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រនានាប់របស់រដ្ឋបាដិចាល ។

គោលនយោបាយជាតិលើវិស័យទេសចរណ៍ ធ្វើឱ្យស្ថាបនដ្ឋី អនុវត្តជាតិ អនុវត្តជាតិ ដែនុអភិវឌ្ឍ ដែនុកងកដន និងប្រជាពលរដ្ឋត្រប់ស្របជាន់ថ្នាក់ ការរំពោលយ៉ាងត្រូវបាបុរាណសំណាល់អំពីសារ៖ សំខាន់នឹងវិស័យទេសចរណ៍ ដែលជាមួយបាត់មានសក្តានុពលបំផុតក្នុងការទាំងក្នុងប្រកបដំណូលរូបិយប័ណ្ណ ហើយតារាងនៃ ថ្មីល្អបំណើកការត បន្ថយភាពក្រុម ដើម្បីធ្វើកសុយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ព្រមទាំងទីឱ្យមានការចូលរួមយកឱះសកម្មក្នុងការរំចែរក្សា ការពារ អភិរក្ស ប្រប័យ និងប្រើប្រាស់សម្បត្តិវប្បធម៌ និងជនជាមួយជាតិប្រកបដោយស្ថាបនដ្ឋីទូទៅខ្ពស់ ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងមាននិរន្តរភាព ។